

Nro. 42.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Novembernek 23-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Olasz Ország.

Sem *Majlandban*, sem *Módenában*, sem más, *Cisalpina Respublikához* kaptsolt tartományokban nem vólt az új *Constitúciónak* szerentséje, némelly *Gyülekezetekben* egészlen, másokban több és kevesebb rész meg vetette azt. Azon *szabadtságnak* és *bóldogságnak*, állortzája, így irnak *Módenából*, most már egészlen fel vagyon előttünk fedezettve, és igen égyügyü, 's rövid látasú embernek kelene annak lenni, a' ki az által magát meg szédítetni engedné, a' melly nemtsak minden vallásból származni szokott *vigasztalástól* meg foszt, hanem e' mellett minden ki gondolható erőszaktétel, *satztolás*, és *szabad tettés* szerént való nyomoruság ala rekeszt bennünket.

T t

Az *Ankonában* Commandirozó Generalisnak *Monnier* Citojennek *Majlandból* küldetett parantsolat szerént, *November* 1-ső napján ostromló állapotba tétetett *Ankona* várasa, még pedig kettős feltételből: 1-ször hogy az *Adriaticumi* tengeren fel's alá járkaló *Anglus* hajóknak semmi alkalmatosságok ne lehessen az oda való kiszállásra. — 2-ször hogy zabolán lehessen a' várasai és falusi béketelen lakosokat tartani.

A' *Máltai* szigetről a' következő hir hallatik, hogy az oda való béketelen lakosok, múlt *Augustus* végen fel támadván, a' *Valettai*, és azon nevezetes erősségekbe menni kényszerítették az ott lévő *Fr.* őrizetet, a' mellyekből mind a' kikötő helyet, mind a' várasba vivő utat lehet ágyukkal érdekleni. Azért is *Valetta* ostromló állapotba helyezettetett, 's egészlen katona kórmány vitettetett oda bé. — *September* középén 1 *Portugalliai* linea hajó, és 4 fregat, néhány *Anglus* fregatokkal egyetemben kezdettek a' *Máltai* szigetek körül vigyázni, és semmiféle eleséget nem engedtek oda bé vinni. Ez az oka, hogy azóltától fogva semmi hirt nem lehet *Máltából* venni. Egy *Raguzai* hajó, a' melly *Máltában* 30 napig mulatott, 's onnan *October* 24-ikén *Genuába* ment, oda azt a' hirt vitte, hogy sok *Anglus* hajók járkalnak *Málta* körül, semmi eleséget nem engednek oda bé vinni, és hogy a' déli részén lévő kikötő hely által egyességek léven a' *Máltai* insurgensekkel, elegendő eleséget, fegyvert, és munitiót küldönek azoknak.

Franciaia Respublika.

A' *Cisalpina* Respublikában történt változásokról, még tsak egy szótskával sem emlékeztek a' *Párisi* officiális levelek, a' melly környülállás külömbkülömbféle gyanuságra való alkalmatosságot szolgáltatott, és sokan úgy vélekednek, 's talán nem is ok nélkül, hogy azon változások a' *Fr.* Kórmányszék hire nélkül tétettödtének volna *Brüne* Generális által, azért ő nékie is oda kellett *Majlandot* hagy-

ni, és számot adni a' Fr. Directoriumnak maga éretlen tselekedeteiről. — *Moreau* Fő vezér, mint az Olasz Ország Fr. ármadiának fő Inspector, *October* utolsó napján indult ki *Párisból Majlandba*.

Az eddig való Policia-Minister, polgár *Lecarlier*, mint az A. Belgiumi Osztályoknak le tsendettetésekre ki neveztetett Commissarius, *Brüsszelbe* küldetett, 's helyette polgár *Düval* tétetődött Policia ministré. — Az Irlandiában fogságba esett, de tizti parolájára haza botsáttatott *Humbert* Generalis, polgár *Sullivan* segédjével egyetemben, *November* 1-ső napján érkezett meg *Párisba*. — Az *Abukiri* véres tsatában *Nelson* Admirális által el fogattatott Fr. hajóseregbeli tisztek között is sokan haza botsátattak honnyaikba. — Azon ütközetben jelenvölt *Villeneuve* Fr. Contre-Admirális, a' ki a' *Tell Wilhelm* nevű hadakozó hajóval azon ütközetből el szökvén, magát *Máltaba* vontá, igen sok szemre való hányásokat szenved a' miatt, és egynek ő néki tulajdonítatik azon ütközetnek szerentsétlen ki menetele.

A' külső dolgokra ügyelő Fr. miniszernek azon jelentésére, hogy az egyesült Anglus és Orosz hadakozó és kápzi hajókon sok idegen nemzetbeli matrozok, az az, hajós legények is szolgálnak, azt végzette a' Directorium *October* 31-ikén, hogy minden matroz, a' ki a' Francia Respublikával vagy szövetséges, vagy neutrális nemzetből való, és még is az egyesült Anglus és Orosz hadakozó hajókon szolgál, hogyha Fr. rabságba esik, mint tengeri haran, úgy fog szemléltetni, és meg is büntettetni, még az a' mentsége sem használván nékie, hogy ő fenyegetődés és erőszak által kényszeritetett azon szolgálatra; a' melly végzéséről a' Fr. Directoriumnak, valamint a *Batáviai*, *Liguriái*, *Római*, és *Cisalpina* Respublikák, úgy több, Fr. nemzettel szövetséges és neutrális Hatalmaságok is tudositattak.

A' Fényes Portának azon Manifestumjára, melly által had izentetett a' Francia Nemzet el-

len, egy fél officiális felelet adattatott ki *Párisban*, mellyben azt igyekeznek meg mutatni, hogy mind a' *Máltai* sziget, mind az Egyiptom ellen küldetett hadi expeditió hírével esett a' Zultánnak és a' Divánnak, egyszersmind keménnyen ki kell a' Török Ministerium ellen, hogy az Anglus mammon és Orosz igiretek által magát meg engedte vakittatni. — Azomban, még most is *Párisban* mulat a' Török követ, mindenütt szabadon jár és kél, senki nintsen bántodására, ellenben a' *Konstánczinápolyba* rendeltetett Fr. követ *Deschorches* polgár, még ekkorig sem indult ki *Párisból*.

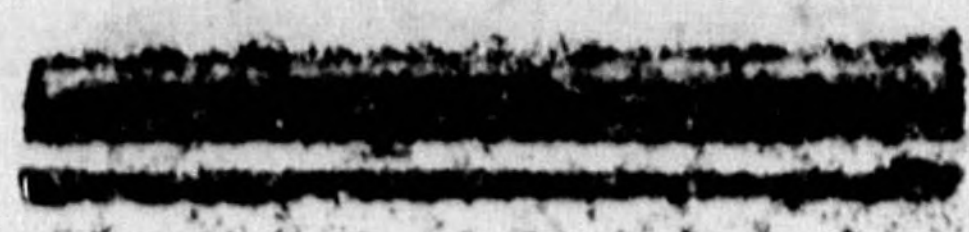
Az *Ehrenbreitsteini* erőtséget blokirozó, avagy zárva tartó *Thüreau* Generalis helyére, *d'Allemagne* Generált küldötte a' Directorium, A' Generalisok és Stabalis tisztek között is sok változásokat tett, és siettséggel a' Franczia ármadiákhoz küldötte őket.

Az A. Belgiumban támadt veszedelmes insurrectióról való kérdéseire az 500-ak Tanatsának, ekként felelt a' Directorium *October 30-ikán*: „Ez a' fel támadás, *ugymond*, nagy mértékben kezdte magát mutatni, a' mellyet nem a' mostanában parantsoltatott katonai Conscriptio, hanem más titkos környülállások okoztanak, 's egészlen a' fanatismusnak, és Anglia fortélyainak lehet tulajdonítani. A' leg főbb insurgensek papokból, szerzetesekből, tsapongó emberekből, és idegenekből állanak. Hanem már a' Directorium is meg tette ezen támadásnak meg fojtására való hathatos rendelkezéseket, a' mellyeknek, a' mint reményli, tökéletes következései fognak lenni; de azért tsak ugyan nem felelhet, hogy ujjabb támadás ki ne üsse magát, hanemha elegendő titkos fundus fog rendeltetni, a' mellynek segítsége által minden titkos mesterségeket és fortélyosságokat ki tanulhat. E' végre 1 millió 500000 livert kívánt adattatni, melly summat az 500 Tanatsa is meg igirt.

A' *Niederlandiai*, avagy A. *Belgiumi* támadásokat ekként festik le a' 6-ik *Novemberi Brüsszeli* kö-

zönséges levelek: „Egynéhány colonnék a' republikánusi seregek közül több pontokon meg támadták az insurgenseket, kiváltképen az *Audenardi*, *Minoveni*, *Gramonti*, 's több környékeken, és mindenütt övék a' győzedelem, a' kik 400 insurgenseket öszve kontzoltak, és sokakat rabságra éjtettek. — *Courtrai* és *Ypern* környékén is sok tsatak történtek, és mindenikben az insurgensek verették meg. — *November 4. és 5-ik* napjain az *Antverpiai* tsatornána, *Wilvorde*, *Boom*, és *Willebrouk* környékein is öszve tsaptak a' republikánusi truppok az insurgensekkel. Ezek olly vakmerőséggel vedelmezték magokat, hogy a' *Capelle aux Bois* nevü falunak egy része meg gyulladt, *Willebrouk* pedig egészen le égett. — Mind két részről nagy-nak kellett a' veszteségnek lenni. — Tegnap dél után, ujobban 300 ember ment itten keresztül ágyukkal; sok sebbe és fogságba estek hozattattak ide bé. *Lierre* kis váras négyfzer vétetődött el az insurgensektől, de a' kik mindannyifor vissza nyerték, és el foglalták azt. Most ismét a' republikánusok hatalmokban vagyon, ellenben a' dombokra vonták, 's azokon bé is sántzolták magokat az insurgensek.

November 7-ikén ismét így irnak *Brüsszelből*: A' tegnap *Willebroukba* küldetett truppok, ma délen vissza jöttek onnan nagy fáradtan. Minémü következése lett légyen oda lett meneteleknek nem tudatik, mindazáltal úgy lehet gondolkozni, hogy *Blaswek*, s több szomszéd helységek sok kárt vallottak, azon házaknak nagy részét, a' mellyekben az insurgensek magokat bé sántzolták, a' tűz meg emészette. Több tegnap, és tegnap előtt történt tsatákban, dühösséggel határos vakmerőséggel verkedtek. Ugy hallatik, hogy *Waes-Landban* (*Vasiában* Flandriának *Scaldis* bal partyán fekvő kis tartományban) is meg támadtattak, és *Sas-de-Gandból* (a' Gandavi várból) *Hulstból*, *Axelből*, és az egész *Cadsandi* szigetből ki üzettettek az insurgensek.

Bonnard Fr. Generális, egy amnestialis hirdetményt tétetett közönségsé, mellyben a' fegyvert le tévőknek óltalom és bátorság, azoknak pedig, a' kik tovább is meg maradnak pártosságokban, el kerülhetetlen halál igirtetik. — *Collaud* divisionalis Generális az egész *Dylei* osztályt ostromló állapotba rekesztette, és *Nov. 6-ikán* a' *Brüsszeli* katoná Commandó alá vetette. Azóltától fogva sok gyanús személyek el fogattattak ottan.

Franciaországban, sőt *Párisban* magában is újabb nyughatatlanságok tapasztaltatnak, és naponként mind jobban jobban nevedik a' *Directorium* ellenségeinek száma, melly ellen keservesen panaszkodnak a' ministeriális levelek. Minden nap újabb újabb zenebonára ingerlő irások ragasztatnak a' közönséges utzák falaira, a' mellyek által már is nagy békételenség gerjesztetett a' külső városok, nevezetesen a' *Sz. Antal*, és *Marceau* külső városok lakosaiban, a' mellyek minden revolutziók alkalmatosságával a' fő játékot szokták játszani. Már is észre venni kezdik azt a' lakosok, hogy a' Respublikának eddig fegyverrel keresett tartományai csak szembekötő játékok; hogy sok véren és pénzen vétetődtek meg azok, és hogy azoknak védelmezések, és meg tartatások ennek-utánna még többbe fog kerülni: hogy a' közönséges kintstár ki fogyott, és hogy annak meg töltésére újabb adókat kell a' népre vetni. Illyetén rendbeliek a' *Nov. 1-50* napján ablakokra, ajtókra 's több efélekre vettetett adók.

Azt is gyakorta hányták már a' *Directorium* szemére, hogy csak azért küldötte volna *Bonaparte* fő vezért *Egyiptomba*, hogy egy olly derék embertől, kinek talentomaitól és nagy hírétől félt, meg menekedhessen. Ezen vádakra ekként felelt egy *Párisi* ministeriális ujság levél: El lehetne e' *ugymond*, azt hinni, hogy a' Directorok közül egyik, a' ki a' maga egyetlen egy fiát, mint Adjutánst küldötte el *Bonaparte* fő vezérrel, attól meg menekedni akart volna. (Ez a' Director volt *Reubel*) —

Ambar, így szól továbbá azon ministerialis levél, minden társasagtól el vonta légyen is magát Bonaparte Tulonba lett utolsó el menetele előtt, és szüntelen útra való készületjeiben foglalatoskodott légyen is: még is mindazáltal néhány órákat engedett ő kedves barátjainak. — Jól tudják ezek mindnyaján, és bizonyoságot is tehetnek arról, mennyire ragaszkodott légyen ő azon fontos de veszedelmes expeditiohoz. Valahányszor arról beszélt, mindenkor tüzből volt, minden ellen vetésekre forró buzgosággal felelt, minden nehézséget el háritott, a' mellyek által elegendőképen ki nyilatkoztatta, hogy ő nékie, igen nagy kedve volt azon expeditióra. A' Fr. követen Bécsben történt dolgok után, valósággal el nem akarta bocsátani Bonaparte vezért a' Directorium, és egyedül sok kérései után, adott nekie engedelmet az el utazásra.,

Az 500 Tanatsának 7-ik Novemberi gyűlése sok perpatvarral volt öszve köttetve, azon decretum miatt, melly szerént azoknak jószágaik eránt, a' kik számkivetésnek helyeiket el hagyván, magokat azon büntetés alól ki vonták, való kótyavetyéltetésről hozattatott. — Ezen velek való bánást Constitutio ellen valónak, igazságtalannak, kegyetlennek, 's olyannak nevezte Rouchon a' minemüt sem Néro, sem Heliogabalus, sem a' leg vadabb nemzettek nem mivelték. Héjjában kiáltoztak mások ellene, héjjában nevezték ötöt Rojalistának, és olyannak, a' ki Pischegrü, Rovere 's mások nyomdokaikat akarja követni; héjjában fenyegették ötöt az Abteyi tömlöcz házba való küldetetéssel: Rouchon mindenkor egy angon beszélt, 's a' többek közt így szólott: A' 18-ik Fructidori (4-ik Septem-beri) nemzeti képviselőket, nem mint bünösöket, hanem mint olyat küldöttétek számkivetésbe, a' kiket veszedelmes embereknek lenni tartottatok, tsak az a' Társaság szemei előtt bünös, a' ki törvényesen ítéltetik meg. E' miatt még inkább több larma volt a' gyűlésben végtére sem Rouchon, sem az ötöt tsendesítők semmit nem tehettek, a' voksoknak

többsége mellett csak ugyan meg állítottott a' fenn
említett decretum.

Nagy Britannia.

A' *Nelson* Admirális Tuloni flottán vett emlé-
kezetes győzedelmének meg halalására, közönséges
innep rendeltetett 29-ik *Novemberre*. Az ez eránt
ki hirdettetett hivatalbeli parantsolatban, a' többek
közt illyetén kifejezések olvastatnak: „A' Fels. Ki-
rály, *úgymond*, el kerülhetetlenül kötelésnek
tartya magát, a' mindenható gondviselesének azon
különös próbáiért, a' mellyeket ezen Ország eránt
már sok izben ki nyilatkoztatott, nevezetessen azon
áldásaiért, a' mellyeket az utolsó igen emlékeze-
tes tsatában, egy távolylévő tengerben, a' királyi
fegyverekkel közlött, és hogy a' külső meg táma-
dástól, 's belső revolutiótól meg mentette a' Ki-
rály Statufsait hálaakat adni az Istennek.„

Nem régiben egy fényes bál adatott *Ipswich-
ben*, a' *Suffolki* Grófság fő városában és kikötő he-
lyében azon győzedelemnek tiszteletére, mellyre
Nelson Admirális felesége, és öreg atya is hivata-
losok lévén, a' midőn abban meg jelentenek vól-
na, *Hughes Richard* és *Reeve* Admirálisok fogattat-
tak őket el, és vitettek bé a' tántzó Szálának ne-
vezetesebb helyére. Hasonló tisztelet mutattatott
a' *Nelson* hajós kapitánnya *Berry* testver hugjának.
— Egy *Chiswickben* tartatott hasonló vendégségbe
és mulatságba, készakartva egy fél kezű nemes
ember hivattatott meg, hogy abban ő viselné a'
fél kezű *Nelson* Admirális képét.

Irlandiában még mostan is szánakozásra méltó
állapotban vagynak a' *Wexfordi*, és *Wickloui* Gróf-
ságok. — A' rebelliseknek egy része a' hires *Holt*
vezérlése alatt, még ekkorig sem tette le a' fegy-
vert, és nem régiben is egynéhány ágyút foglalt el.
Ezen vakmerő rebelliseknek szabad mezőre való ki-
vitetésekre, és el fogyattatásokra, fel akarják a'
Killoughani érdöt égetni. — Egy más pártos rész-
nek *Haket* neyü vezérje szerentséssen el fogattatott.

— A' *Bantry* környékről, holott semmi támadástól többé félni nem lehet, 60 ágyúnál több vitettetett vissza *Dublinba*.

Az *Irlándiának* Nagy Britanniával leendő öszve kaptasoltatásáról támadott hirt, magok a' *Dubli-ni* officiális levelek is meg czáfollyák. — Lord *Cornwallis* Irlándiai Vice Királynak rebellisekkel való gyenge bánását, még most sem szüntek meg az úgy nevezett *Orange-Klubbeliék* ótsárlani, és egy *Kingsborough* nevű Lord az az ellen való boszszuságából tette le egy *Irlándiai* regementnek commandóját.

A' napkeleti Indiára kereskedő Londoni Társaságnak *Aleppóban*, Syriának fő városában lévő *Agense*, azt írta egy 17-ik *Septemberi* levelében *Bonaparte* fő vezérről, hogy ő *Nagy-Kajróban* Egyiptomnak Francia lábra való állításában foglalatostkodik, és hogy két Zsidót 's egy *Coptus* keresztényt, a' kik mind hárman nagy tekintetben tartatnak, tett a' Kormányzóknek fejeivé, 's ő általok sokat véghez vitt a' maga czéllyára. E' mellett azt is írja, hogy az *Alexandria* és *Rosette* közt való égyeséget kétféle vágták ugyan az Arabsok, de hogy ismét vissza állítani igyekeznek azt *Bonaparte*.

Woolwichból 12 szekér ártilleria és munitzio vitetett a' *Portsmouthi* kikötő helybe, a' mellyek ottan a' *Tigris* nevű hajóra rakattatván a' Marokkói Császárnak küldettének ajándékba a' *Londoni* udvar nevében.

Elegyes Dolgok.

B. *Mack*, Cs. K. F. M. Lajtinántot, a' Nápolyi ármádiának Generál Kapitányává tette a' Nápolyi Fels. Király. Ez az igen derék, és a' tactikában nagyon jártos keites hadi vezér nagyon magasztallya a' Nápolyi ármádiát, mind számára, mind hadi fenytékjére, mind fegyverben való gyakorlatására nézve. — Néhány Olasz Országi levelek azt hirdetik, hogy a' Római Respublikának egy nagy hegyét el foglalták a' Nápolyi seregek. — —

Triestből írják, hogy a' *Máltai* vitézi Rendnek nagy Meesterét *B. Hompescht* vissza hívták volna a' *Máltai* lakosok, és hogy nemcsak a' nékie való tökéletes engedelmezségre, hanem a' még ott lévő *Francziáknak* kiirtására is kötelezték volna magokat. — A' *St. Elmói* erős várban eddig zárva tartatott *Status* rabokat, a' *Nápoly* városához nem messze, a' tenger közt egy magas köziklán lévő kastélyba küldötte a' *Kormányzók*. — Ezeken kívül több személyek is elfogattattak *Nápoly* Országban politikábal vélekedéseikért, nevezetessen egy világi böltességet nagyon kedvellő, 's magát abban gyakorló aszony személyt. — A' *Mogunczia* várat szorgalmatossan erősítik a' *Francziák*. — Sok *Anglus*, és *Orosz* hajók mutogattyák magokat az *Adriaticumi* tengerben, és egészen kétfelé szakasztották a' *Francziáknak Ankonai* és *Corzyrai* kikötőhelyek közt való egyenségeket. — Minthogy *Ankonában* is titkos béketelenség tapasztaltatik a' népközt, és a' régi alkotmánynak barátjai olly mozgásokat kezdenek tenni, a' mellyekből nyilván észre lehet venni igyekezeteket, ezt a' váraft is ostromló állapotba helyhezette az ott lévő *Franczia* *Commendáns*. — — — *Bonnonián* keresztül sok *Franczia* gyalogság és lovaság takarodik *Nápoly* Ország határjai felé. — *Briesszelben* a' tornyokban még eddig meg hagyatott harangok is lefedettettek. — A' *Berlinben* nem régiben megholt *Török* követet, a' ki születésére nézve *Kandiái* szigetbeli vólt, igen értelmes és magát kedveltető embernek festették le az onnan jött levelek. — Egy *Német* Országí résidentionális városban azt tudakozza nem régiben egy okos és szép dáma a' *Török* követőtől: Mi az oka, úgymond, hogy *Mahomet* *Prófeta* a' sok feleségüséget a' *Muzulmanoknak* meg engedte? Mivel felele a' követ, sok *Török* aszonyban sem találtatik annyi sok szép virtus, mint a' te személyedben. — A' *Párisban* lévő *Török* követ jelen létében tsudálkozván azon egy szép dáma, hogy a' *Muzulmanoknak* több feleséget is meg en-

gedett a' Kórán, így szólott a' követ: Igaz dolog ugyan az, hogy a' mi vállásunk nekünk több feleségeket enged, de még is tsak egyet szoktak az okos férfiak venni. — A' Romában commandirozó Fr. Generál, polgár *Macdonald*, minthogy azon Respublikának több helységekben pártos mozgások mutogattyák magokat, olly hirdetményt tétetett közönségsé, mellyben minden külömbség nélkül halálal fenyegettetnek, a' közönséges tsendefégnek meg háborítói. — Azokat az A. Belgiumi insurgeneket, a' kiket a' Franczia truppok el-foghatnak, nem egyenként, nem is apró fegyverből, hanem egy rakásra körözve, és Kártáts golyóbisokkal lövöldözik agyon. — Azoknak az *Untervaldi* özvegyeknek és árváknak számokra, a' kiknek férjeik és atyaik a' Fr. truppokkal való ütközetben minap elhullottanak, szép summa pénzt gyűjtöttek öfzve a' Helvétusok. — *B. Hompesch* a' Máltai vitézi Rendnek vólt nagy mestere, solenniter protestalt azon szigetnek Francziák által lett el foglaltatása ellen, és az ellen is, hogy ő nékie nagy summa pénz, és a' Német Birodalomban egy herczegség igirtetett vólna. — Róma várasában nagy szükség és nyomorúság uralkodik, semmi alkalmatosságok nem lévén a' lakosoknak élelmek keresésében. — *Moguncziában* 17 Generálisok gyüllöttek *Jourdán* fő vezérhez, a' kik közt, *Bernadotte*, *Ernouf*, *Mafsena*, *Lefevre*, *Ferino*, *Klein*, 's a' t. vóltak a' nevezetesebbek. — Az *Ehrenbreitsteini* várnak vitéz *Com-mendánsa* *Oberster Fabry* meg izente az azon erősséget zárvatartó Fr. sereg *Commendansának*, hogy mivel ő semmi húst nem enged a' várban lévő beteg katonáknak vitetni, ő sem enged szabadon való hajókázást a' Rénus vizén. — A' *Graubündeni* hadi népet egy *Péllizari* nevü derek hadi tífzt commandirozza, a' ki ennekelötte való időben a' Hollandiai Respublika hadi szolgálatjában vólt Helvétus regementnél szolgált.

Magyar Ország.

Az eddig vólt Vice-Palatinusnak! Titt. Berzeviczei *Berzeviczy András* Cs. K. Tanatsos Úrnak Septemviralis Tábla Alséfsorságra lett emeltetése után, Fels. *Jósef* Kir. Fő herczeg, és Magy. Országgi Nádor-Ispan, az ötöt törvényesen illető jús mellett, Tek. *Pesth* Vármegyének igen érdemes első All-Ispanját, Tek. Nagy Szigethi *Szily Jósef* Cs. K. Tanatsos Urat méltoztatott Vice-Palatinusságra emelni. —

Somogy Vármegyéből Novemb. 13-ikán. Nagy méltóságú Gróf *Batthyan Tódor* Ő Excellentiája, le jöven *Siklósi* uradalmába, és itt *Siklósi* várában egynehány hetekig mulatván, minémü kegyelséggel viseltetett légyen sok hiv jobbágyai eránt, lehetetlen el halgatnom.

Az itt lévő selyem fábrikat által vévén Ő Excellentiája a' Tek. N. Vármegyétől, azonnal ezen fábrikának szép tapasztalásokkal biró, 's magát mindenekhez okofsan alkalmaztatni tudó Gondviselőjét, Titt. *Pecz Ferencz* Urat magához hivatta, 's parantsolta, hogy azokat az asszony személyeket és hajadonokat, a' kik a' selyem bogarak nevelésében magokat szorgalmatofságok által, mások felett meg különböztették, mind a' városból, mind a' falukról hivatná Ő Excellentiája eleibe, melly meg lévően egy vasárnapon, 40 személyeknek szorgalmatofságokat jutalmaztatta meg reklinek (magyarúl zobonnak) való krediturral, tafotával, szép selyem pántlikákkal, és a' kiknek ezekből nem jutott, koronás tallérokka.

A' jutalmak a' Siklósi vár fokán, számos úri személyek jelenlétekben osztattak ki; még pedig úgy, hogy a' jutalmat vévő személy, az asztálra kirakatott selyem materiákból ollyat választhatott magának, a' minémü nékie leg inkább tettzett, a' választást dobzó, és trombita 's mazzár ágyuk harsogása követték, és ezen paráda mind a' 40. személynek külön külön tetetődött meg, este komédia

és bál volt, mellyben különös érzékenységgel viseltetett Ő Excellentiája a' tánczó jóbágy leánykák eránt, gyakorta ekként serkengetvén őket: *Notsak vigan kedves leányim, esztendő mulván, ha élek, és ti is szorgalmatosak lesztek a' selyem bogár nevelésében, nagyobb jutalmakat fogok közöttetek ki osztani.*

A' következett Vasárnapon is hasonló vendégség és jutalom adattatott ezen 40. személyeknek, ezen külömbséggel, hogy ekkor a' Tek. N. Vármegye osztogatott nékiek jutalmakat, hanem ekkor is Ő Excellentiája tartott vendégséget.

Nemtsak ezeket, hanem rajtok kívül, más rend- és karbeli embereket is, a' kik tudniillik vagy a' mezei gazdaságban, vagy a' méhek tartásában serényeknek lenni tapasztaltattak, meg jutalmaztatott Ő Excellentiája, a' papoknak mezei gazdaságot tanító könyveket ajándékozott, hogy azokból ne csak magok tanuljanak, hanem halgatóikat is oktassák. Hogy rövideden meg irjám, annyi próbáit adta ezen nagy méltóság itten maga virtusainak, jótéteményeinek, és szegényekhez való alamisnálkodásának, hogyha azokat summásan elő adni akar-nám is, még is könnyen bé tölthetnék egy árkus papiroft.

E' folyó hólnapnak 10-ikén, esteli 8. órakor, nállunk kemény égi dörgések hallattak, és sok vil-lámások láttattak.

Bizonyos *Vármegyéből Mindszent-Havának 18-ik napján.* Minémű szomorú következései lehetnek néhánykor, a' meg alkudt dolgok tserbe hagyásának, kivált a' házaság dolgában, ki tettzik a' követke-zendő szomorú példából. Egy bizonyos leányzót egy házasulandó legény meg kéretvén, vele meg mátkásodott, és a' vele való öszve kelésnek idejét is meg határozta, a' melly idő alatt minden laka-dalmi készületeket meg tétetett a' hajadon. Miért, 's miért nem, a' férfiú sem a' még határozott időre, sem az után meg nem jelent el jegyzett mátkájánál, mellyen való busúltában, és szégyenletében, a' ha-

jadon mind elméjében meg háborodott, mind szeméi világát el vesztette, 's ilyenképen áldozatjává lön az ifjú hitetlenségének.

Olly rettentő szél nyargalt el mostanában körülöttünk, hogy sok erdőkön tetemes kárt okozott, és ezen köz példabelszédet: *a' vén fából soha sem lehet guzst tekerni*, egészen meg hamisította, mivel a' *Sályi* határban egy vén és meg-élemedett vastag fát valóságos guzsá tekert.

Debreczenben ez idén is sok szerentsétlenség tapasztaltatik, mert már néhány időtől fogva újabban gonosz mesterségeknek gyakorlásához fogtak a' gyujtogatók, mellynek szomorú példáját mutogattyák, a' város északi részén lévő két sor házaknak hamuból fel állangó repedezett falai. Csak ott mostan jelenlétemben is két ház fedelébe dugtak tüzes kanóczot, egyikben, melly szállásomtól 4-ik ház vólt, szerentséssen maga meg találta a' házi gazda a' kanóczot, a' másik pedig lángot vetett, de mindjárt el is óltatott.

Hiradás.

Melly által a' *Labatlányi* földes Uraság részéről, kinek kinek tudtára adatik, hogy a' *Piszkai* Vendégfogadó, Tek. N. *Komárom* Vármegyében, a' Bécsből Budára vezető Posta úton, a' *Nefzméli* és *Nyerges-Ujfalusi* posta Statioók között, a' jövő 1799-ik esztendőnek 24-ik Aprilis napjától fogva, hat egymás után következő esztendőkre, ugyan azon esztendőnek 5-ik Januariusi napján, kótyavetye által, a' többet igirendőnek, árendába fog botsáttatni. — Vagynak ezen most egészen meg-ujított, és Duna rév mellett fekvő épületben, a Vendég-fogadósának szükséges egyéb alkalmatosságain felül, hat különös Vendég szobák, elegendő szin, és istállók — A' kiknek tehát azt árendában ki venni kedvek vólna, az említett napon, reggeli 10. órára, ezen Hiradás által *Piszkére* meg hivattatnak. Egyéb ezen Vendég fogadó árendálásáról való környülállás-

hat meg lehet tudni *Esztergomban*, Titt. Póka-Teleki *Kondé József Benedek* Urtól, a' ki a' többi birto-
kos Urak részéről is, a' ki árendálásra meg ha-
talmazva lévén, szivesen fog azokkal, kik ez eránt
ötet meg kereséndik, azonban is a' ki-árendáltatás-
nak egyéb czikkelyeiről értekezni. — *Költ Karván*
October 25-ik napján, 1798-ik esztendőben.

* * *

*Néhai Mélt. Iffjább Gróf Széki Teleki Do-
mokos Urfi hajdan Felséges Urunk Arany Koltos
Hive, és az Erdélyi Mélt. Királyi Tábla Számfelett-va-
ló Együtt-ülője bődög emlékezetének tiszteletére írta*
Sipos Pál.

Gyászos hir repült ki bal jelek' szárnyain,
Hallattattya szavát városink tornyain.

Tsak hir? vagy, a' mitől félek, hihetőbbé,
'S Iffjabb Gróf *Teleki Domokos* nints többé?

Ah nints! mit is késel, hajód árbotzfáid

Süjjedeznek, hányd el drága portékáid

Nagy reménységidet. Oh nem így intézett

Gondolatink! tehát gyászra gyálzt tetézett

A' Fatum, 's e' vólt még győzedelme hijja,

Hogy már a' menedék heljeket is vijja?

De ki szólhat ellent, és szembe ki kelhet?

A' Fatum az, a' ki győzött; ki perelhet?

Ö vetette reá éltünkre araszát,

Ö mérte ki annak mind szélit, mind hofszát,

Az ő láthatatlan beljegyit mi hozzuk

Világra, 's mindenütt magunkal hordozzuk.

De nem emberektől olvasható jegy ez,

Mi számvetésinkel azért nem is egygyez.

Bámuljunk e' tehát, 's békételenkedjünk,

Vagy inkább ezen értz törvénynek engedjünk?

Avagy, mondhatnóké, minket meg tsaltanak.

Holott, hanem is itt, amott ki nyiltanak

A' mi reménységünk, hová minket vonván

Az idők, 's pertzenkint sietve rohanván

Útba vagyunk: mert azt ki hozná kétségbe,
 Hogy egy pont mérsékli 's tartya egyefségbe
 A' két nagy világot. Így vesztvén se vesztünk
 Semmit el, e' pontra ha szemet függesztünk.
 E' pontra, mely hozzá egy arányuságba
 A' mi rendetlenség lattzik e' világba.
 Boldog Arnyék! Ő már ezen is túl haladt,
 A' napot és hódat nézi lába alatt.
 Eddig tartozott vólt e' földi honnyához
 Altal költözött már boldogult Annyához,
 Váratlan osztozás mely rendet itt bontatt,
 De a' közbe-vetés tsak egy szempillantat.
 Mert ugy néz ő mint egy tavaszi virágra
 Ezen enyészetre siető világra;
 Vajha tsak egy sugár eshetnék szemünkre,
 Melyen ő le-tekint alaton földünkre.
 Emberi Képzésink óh mint el tűnnének,
 Zokogó panaszink óh mint meg szünnének.
 De feljül vagyon ez a' halandó sorson,
 Ő tul, és mi innét állván a' koporson.
 Hiszszük, 's értyük ezt mi, de tsak fele részünk
 Láttya, más felünkel részt ebbe nem vélzünk;
 'S kivált, a' mi minket hathatósban illet,
 Az Érzés nem segít az Okosság mellett,
 'S nem jut az igazság tisztán értelmünkre,
 Mig ez öt nyiláson szürődik lelkünkre.
 Azért tsak oda kell térni vissza nekünk,
 Elő vévén ujra féleles mértékünk,
 Hogy ötet sajnáljuk, mint kit el vesztettünk,
 Nem mint kit tsak innen által eresztettünk.
 Kerefsük nyomdokin, kiket köztünk hagyott
 E' Nemes utazó; de nem találjuk ott.
 Nyomozzuk a' Magyar Hazán kívül, benn is,
 Meg tekintyük törvény ülő Székébenn is;
 Tudós Társai közt nézzük és vizsgáljuk;
 De mind — mind tsak az ő hijjával találjuk.

A' múlt postán költ Magy. Kurirnak utólsó lap-
 ján, az első sorban *Jósef* helyett *Sámuel*t kell olvasni.